

Врз основа на член 22 став 1 точка 7 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр. 05/02 и „Службен весник на РСМ“ бр. 202/2024) и член 70 од Статутот на Општината Битола („Сл. гласник на Општината Битола“ бр. 10/05, 17/08, 08/19, 14/20, 19/20 и 5/21), Советот на Општината Битола на седницата одржана на ден 23.12.2024 година, донесе

ПРОГРАМА

за социјална заштита во Општина Битола
за 2025 година

I. ВОВЕД

„Најдлабокото мерило на човечкото достоинство е нашата способност да се грижиме за другите, особено за оние кои не можат да ни возвратат. Социјалната заштита не е само прашање на политика, туку и прашање на човечност.“

Непознат автор

Општина Битола, при донесувањето на Програмата за социјална заштита, интегрира современи искуства и веќе докажани практики од европските градови, обезбедувајќи услуги за сите социјално ранливи категории. Програмата се фокусира на задоволување на егзистенцијалните потреби на секој поединец, со акцент на правичноста и вклученоста.

Во насока на унапредување на локалните услови во областа на социјалната заштита, Општина Битола вложува континуирани напори да се справи со предизвиците на сиромаштијата и социјалната исклученост. Овие состојби најчесто произлегуваат од болест, долготрајна невработеност или други тешки животни околности, поради што на овие граѓани им е потребна поддршка и помош.

Социјалната заштита претставува систем на политики и мерки кои ги штитат граѓаните од социјални ризици и работат на нивно надминување. Програмата за социјална заштита на Општина Битола има за цел да ја намали сиромаштијата и социјалната исклученост, јакнејќи ги капацитетите на лицата од ранливи категории и нивната интеграција во секојдневниот живот на заедницата.

Програмата за 2025 година ги дефинира клучните приоритети за заштита на граѓаните на Битола, со фокус на подобрување на социо-економската и здравствената состојба на сите жители.

Социјалната заштита е основен темел на стратегијата за работа со граѓаните на локално ниво и е дел од буџетот на Општина Битола, посветен на заштита и поддршка на лицата во социјален ризик, лицата со попреченост, старите лица, децата на улица, ромската заедница и сите кои се изложени на социјални опасности.

Оваа програма претставува сеопфатен систем на мерки и активности кои имаат за цел општо подобрување на условите за живот, особено на најсиромашните и социјално исклучените граѓани. Социјалната заштита, како важна инвестиција на Општина Битола, ќе генерира позитивни промени препознатливи за сите жители. Програмата го зема предвид реалниот социо-економски контекст, како и современите теоретски и практични достигнувања во областа на социјалната политика.

Појдовната основа за оваа програма е Законот за социјална заштита, кој ги обврзува општините да организираат и обезбедат социјална заштита согласно специфичните потреби на граѓаните. Програмата е насочена кон заштита на социјално најранливите категории, овозможувајќи им поддршка во задоволувањето на нивните основни животни потреби.

II. ЗАКОНСКИ РАМКИ СПОРЕД КОИ СЕ ПОДГОТВУВА САМАТА ПРОГРАМА

Општината Битола, во остварувањето на своите надлежности во областа на социјалната заштита, работи согласно важечката законска регулатива и подзаконските акти донесени од страна на државата и локалната самоуправа. Програмата за социјална заштита на Општина Битола за 2025 година се темели на следните правни и стратешки документи:

- Социјален план на Општина Битола 2021-2025, кој ги дефинира локалните мерки и политики за заштита на ранливите категории.
- Законот за социјална заштита (Службен весник на РСМ, бр. 104 од 23.5.2019 година), како основен документ за организирање на системот на социјална заштита во земјата.
- Законот за изменување и дополнување на Законот за социјална заштита (Службен весник на РСМ, бр. 212 од 14.10.2020 година), кој ги содржи дополнувањата и прилагодувањата во врска со правата и обврските на корисниците на социјална заштита и донесува нови механизми за поддршка на ранливите категории и за зголемување на правата на корисниците на социјална заштита..

- Програмата за развој на дејноста за заштитата на децата за 2019 година (Службен весник на РМ, бр. 246 од 28.12.2018 година), која ги регулира правата и услугите на децата, особено децата во ризик.

- Законот за социјална сигурност за старите лица (Службен весник на РСМ, бр. 104 од 23.5.2019 година), кој обезбедува специфични мерки за заштита на старите лица, особено оние без семејна грижа.

- Законот за заштита на децата (Службен весник на РСМ, бр. 146 од 17.7.2019 година), кој ги утврдува правата и заштитата на децата во различни социјални и здравствени контексти.

- Закон за изменување на Законот за заштита на децата (Службен весник на РСМ, бр. 244 од 30.11.2021 година), со кој се подобруваат механизмите за заштита на деца во ризик, вклучително и унапредување на услуги за заштита и поддршка.

- Законот за семејство (Службен весник на РМ, бр. 153 од 20.10.2014 година), кој ги регулира правните односи во семејството и заштитата на семејствата со социјален ризик.

- Изменување и дополнување на Законот за семејство (Службен весник на РСМ, бр. 199 од 28.09.2022 година), овие измени ги зајакнуваат правата на децата и жените, особено во контекст на семејно насилство.

- Законот за превенција, спречување и заштита од семејно насилство (Службен весник на РМ, бр. 150 од 2.9.2015 година), кој воспоставува механизми за заштита на жртвите на семејно насилство.

- Закон за изменување на Законот за семејно насилство (Службен весник на РСМ, бр. 30 од 5.02.2021 година), дополнува нови одредби за заштита на жртвите и механизми за интервенција.

- Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа (Службен весник на РМ, бр. 61/04, 96/04, 67/07, 156/09 и 47/11), кој ја утврдува финансиската поддршка на општините за обезбедување социјални услуги.

- Законот за локална самоуправа (Службен весник на РМ, бр. 5 од 29.1.2002 година), кој ги регулира надлежностите на општините во областа на социјалната заштита.

- Изменување и дополнување на Законот за локална самоуправа (Службен весник на РСМ, бр. 49 од 27.02.2022 година), со овие измени, се зајакнуваат надлежностите на локалните самоуправи во планирањето и спроведувањето на социјалните политики.

- Националната програма за развој на социјалната заштита (Службен весник на РМ, бр. 237/22), која ги дефинира националните приоритети за унапредување на социјалната заштита на граѓаните.

- Национална стратегија за социјална заштита 2025-2030 (усвоена во 2025 година), поставува нови приоритети и цели за развој на социјалната заштита, вклучувајќи и специјални мерки за интеграција на ранливите групи во општеството.

- Законот за вработување на лица со попреченост (Службен весник на РСМ, бр. 102 од 12.5.2020 година), кој овозможува поддршка и права за лицата со попреченост за нивна интеграција на пазарот на труд.

- Закон за изменување и дополнување на Законот за вработување на лица со попреченост (Службен весник на РСМ, бр. 214 од 20.10.2021 година), со кои се унапредуваат правата на лицата со попреченост и се зајакнуваат мерките за нивна интеграција на пазарот на труд.

- Правилник за социјални услуги (Службен весник на РСМ, бр. 86 од 10.05.2021 година), кој ги утврдува условите за реализација на социјалните услуги и стандардите за квалитет.

- Правилник за финансиска помош и поддршка на ранливите групи (Службен весник на РСМ, бр. 123 од 22.06.2022 година), кој дефинира начини на финансиска поддршка за лицата во социјален ризик.

Во согласност со овие закони и регулативи, Општина Битола, како и другите општини во Република Северна Македонија, е одговорна за организирање и обезбедување на социјалната, здравствената и детската заштита. Ова вклучува подготовка и спроведување на програми насочени кон лицата со телесна попреченост, децата без родители и родителска грижа, лицата изложени на социјален ризик, жртвите на семејно насилство и други ранливи категории.

Програмата обезбедува и заштита преку превентивни активности, унапредување на здравјето на граѓаните и заштита на здравјето на работниците. Сите овие активности се дел од интегрираниот пристап на Општина Битола за зголемување на социјалната инклузија и заштита на најранливите граѓани.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Главната цел на Програмата за активностите во областа на социјална, детска и здравствена заштита во Општина Битола е да предложи иновативни форми на социјална и здравствена грижа, како и да утврди приоритети за решавање на актуелните потреби на граѓаните, во согласност со законските овластувања. Оваа програма ги зема предвид различните потреби и интереси на жените и мажите, девојчињата и момчињата, со цел да се обезбеди еднаков пристап до социјални услуги.

Програмата се темели на основните принципи на еднаквост, недискриминација и почитување на човековите права, и директно придонесува кон имплементацијата на обврските кои произлегуваат од меѓународните, националните и локалните документи во областа на социјалната заштита.

Локално развиената социјална заштита ќе обезбеди социјална помош и услуги за граѓаните кои не можат самостојно да ја остварат својата социјална сигурност. Ова подразбира организирање и развивање на форми на социјална помош насочени кон специфични целни групи на граѓани кои се наоѓаат во состојба на социјален ризик. Целни групи кои ќе бидат опфатени со програмата вклучуваат сите граѓани од Општина Битола кои во своето живеење и делување биле зафатени или погодени од социјални ризици.

Основната цел на програмата за социјална заштита на територијата на Општина Битола е да им помогне на граѓаните во надминувањето на социјалните ризици на кои се изложени, а истовремено да ја зајакне мрежата на услуги во соработка со физички, правни лица и здруженија на граѓани. Општина Битола ќе продолжи да се ангажира активно во задоволување на потребите и интересите на граѓаните преку развој на интегрален, транспарентен и ефективен систем на социјална заштита кој ќе обезбеди достапни и квалитетни мерки и услуги, прилагодени на потребите на корисниците.

Социјалната политика на Општина Битола е насочена кон надминување на животните ризици, изедначување на животните можности и подигнување на општата благосостојба на граѓаните. Основните интервенции во социјалната политика вклучуваат парични и непарични бенефиции, услуги и социјални услуги регулирани со соодветни законски регулативи. Суштината на спроведувањето на мерките за социјална политика е остварување на социјалните права на граѓаните и учество во сите материјални и социјални достигнувања на општеството, со акцент на помагање на социјално исклучените граѓани.

Покрај директната помош на најранливите социјални групи, како што се: лица без сопствен приход, пензионери, семејства со самохран родител, лица со попреченост, Општина Битола од година во година ги зголемува инвестициите во социјалната инфраструктура. Ова вклучува вложувања во домување, капитални инвестиции во предучилишни установи, училишта, спортски објекти и здравствени установи, со цел да се постигнат позитивни ефекти на економската, здравствената и психосоцијалната стабилност на населението.

При спроведувањето на мерките за социјална политика, услугите се клучни инструменти кои треба да се развиваат во сите области и активности. На долг рок, тие најдобро ги задоволуваат потребите на најголемиот број корисници. Затоа, во текот на следниот период, Општина Битола ќе инсистира на понатамошен развој и подобрување на социјалните услуги,

особено за најранливите социјални групи, преку реализација на мерките од Социјалната програма.

Со овие активности, Општина Битола стреми да создаде општество со инклузивна и поддржувачка средина, каде што секој поединец има можност за напредок и развој, независно од својата социјална и економска позадина.

IV. ПРИОРИТЕТИ

Програмата за социјална заштита на Општина Битола поставува јасен фокус на активностите со цел остварување на приоритетните цели во областа на социјалната заштита. Клучните приоритети вклучуваат:

- Финансиска поддршка: Обезбедување на финансиска помош за лица и семејства во потреба, со акцент на оние кои се соочуваат со исклучително тешки финансиски услови и недостаток на основни средства за живот.

- Заштита на стари лица: Програми и услуги за социјална заштита на постарите лица, вклучително и домашна помош, социјално вклучување и организирање на активности кои ја промовираат нивната активна улога во заедницата.

- Ран детски развој: Поддршка на програми и иницијативи за ранен развој на деца, со цел да се осигураат квалитетни образовни и воспитни услуги за деца од предучилишна возраст, особено за оние од ранливи групи.

- Социјална заштита на лица со попреченост: Обезбедување на специјализирани услуги и поддршка за лица со попреченост, вклучувајќи пристап до образовни ресурси, обука и интеграција во пазарот на труд.

- Намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост: Развој на стратегии и програми за намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост, со посебен фокус на инклузија на маргинализираните групи и зајакнување на нивната социјална и економска позиција.

Социјалната заштита која се развива на локално ниво е клучна за обезбедување на социјална помош и услуги на граѓаните, особено во ситуации кога тие не можат самостојно да ја остваруваат својата социјална сигурност. Општина Битола се обврзува да им помогне на оние во исклучително тешка состојба, со цел да се создадат услови за подобар живот и општествена интеграција на сите граѓани.

V. ПРЕДМЕТ НА ПРОГРАМАТА

Предмет на оваа Програма се активности и мерки кои ќе се реализираат во текот на 2025 година, а преку кои ќе се имплементираат надлежностите на Општина Битола во областа на социјалната заштита. Програмата е насочена кон создавање ефективен систем на поддршка за сите граѓани, со посебен фокус на социјално ранливите категории, со цел да се подобрат нивните услови за живот и да се осигура нивна интеграција во општеството.

Во рамките на Програмата, планирани се активности за:

- Развој на социјални услуги - Унапредување и проширување на постоечките социјални услуги, како и воведување нови услуги што одговараат на специфичните потреби на ранливите групи, вклучувајќи лица со попреченост, стари лица и деца во ризик.

- Образовни и информативни иницијативи - Организирање работилници и кампањи за подигање на свеста за правата и услугите достапни во областа на социјалната заштита, со цел оснажување на граѓаните и подобрување на нивната самостојност.

- Поддршка на семејства во ризик - Програмата ќе се фокусира на помош за еднородителски семејства и семејства со ниски приходи, преку финансиски и материјални поддршки, како и советодавни услуги.

- Превенција на социјални проблеми - Иницијативи за превенција на семејно насилство, зависности и други социјални проблеми, со цел создавање на безбедно и поддржувачко опкружување за сите граѓани.

- Соработка со институции и организации - Вклучување на сите релевантни чинители, вклучувајќи невладини организации, локални иницијативи и други општествени актери, за заедничко решавање на социјалните предизвици.

Со реализацијата на активностите опфатени во оваа Програма, Општина Битола стреми кон создавање на праведен и инклузивен систем на социјална заштита, кој ќе ја подобри квалитетот на живот на сите граѓани и ќе ги задоволи нивните основни потреби.

VI. СОЦИЈАЛНИ РИЗИЦИ

Граѓаните на Општина Битола, како и различни категории на лица, се изложени на низа социјални ризици кои можат да влијаат на нивната добробит и квалитет на живот. Програмата за социјална заштита е дизајнирана да одговори на следните видови ризици:

- Ризици по здравјето: Овие ризици се поврзани со различни здравствени проблеми, вклучувајќи болести, повреди и попреченост. Граѓаните можат да се соочат со физички или ментални предизвици кои ги ограничуваат нивните способности за учество во општеството и работниот процес.

- Ризици од стареење: Староста сама по себе носи социјални ризици, вклучително и недостаток на поддршка, општествена изолација и зголемени потреби за здравствени услуги. Овие ризици се особено актуелни за постарите лица кои живеат сами или без соодветна семејна грижа.

- Ризици по мајчинство и семејство: Мајките и семејствата се изложени на ризици како што се недостаток на финансиски ресурси, ограничен пристап до здравствена заштита и социјална поддршка. Овие предизвици можат да влијаат на благосостојбата на децата и на развојот на семејството.

- Ризици од невработеност и професионална неадаптираност: Невработеноста е значаен социјален ризик, кој не само што влијае на финансиската стабилност на поединците, туку и на нивната психолошка и социјална благосостојба. Професионалната неадаптираност, особено во контекст на брзо променливиот пазар на труд, може да доведе до додатни пречки за вработување.

- Ризици од неадаптираност кон социјалната средина: Лицата кои не успеваат да се прилагодат на општествените норми и вредности, можат да се соочат со социјална исклученост и изолација. Оваа неадаптираност може да биде резултат на различни фактори, вклучувајќи културни, економски и образовни бариери.

Оваа програма за социјална заштита ќе ги насочи напорите на Општина Битола кон намалување на овие ризици и подобрување на животните услови на сите граѓани, со фокус на најранливите категории на население.

VII. ВРЕДНОСТИ И ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

Системот на социјална заштита на Општина Битола се темели на принципите на социјална праведност и солидарност, со посебен акцент на заштитата на најранливите членови на општеството, вклучувајќи ги немоќните и лицата кои не можат да работат. Посебна грижа и

заштита се посветуваат на семејствата и децата без родители или со недостаток на родителска грижа.

Вредностите и принципите кои ја водат Програмата за социјална заштита на Општина Битола се во согласност со универзалните човекови права и слободи, како што се утврдени во следниве документи:

- Универзалната декларација за човекови права
- Европската Конвенција за заштита на човековите права
- Конвенцијата за правата на детето
- Конвенцијата за правата на лицата со попреченост

Според тоа, основните вредности и принципи на програмата вклучуваат:

- Најдобри интереси на корисниците: Секое решение и активност во рамките на социјалната заштита се базирани на потребите и интересите на корисниците, со цел да се постигне нивна благосостојба и развој.

- Социјална праведност и солидарност: Програмата се залага за праведна распределба на ресурси и услуги, како и за создавање на општество кое е инклузивно и солидарно кон сите.

- Достапност на услугите за корисниците: Обезбедување на лесен и рамноправен пристап до сите услуги за социјална заштита, независно од социјалниот статус, економската ситуација или географската локација.

- Заштита на немоќните: Програмата акцентира на важноста на поддршката за оние кои не можат да се заштитат сами, со цел да се избегне социјална исклученост.

- Учество и одговорност на учесниците: Вклучување на корисниците во процесите на одлучување и планирање на социјалните услуги, со акцент на транспарентност и одговорност на сите учесници во системот.

- Грижа и заштита на семејствата: Програмата е насочена кон поддршка на семејствата во нивните различни форми, особено на оние во ризик, како и на децата без родителска грижа, со цел да се обезбеди стабилна и безбедна средина.

- Родова сензитивност: Програмата има за цел да ја подобри положбата на жените и мажите во социјалната заштита, со посебен акцент на родовата еднаквост и спречување на родовата дискриминација.

- Континуитет на заштита: Обезбедување на континуирана и интегрирана поддршка за корисниците на социјална заштита, со цел да се одговори на променливите потреби во текот на времето.

VIII. УЛОГА НА СОВЕТ, ГРАДОНАЧАЛНИК И ЛОКАЛНА САМОУПРАВА ПРИ РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ПРОГРАМА ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Советот на Општина Битола ја усвојува оваа Програма со цел да воспостави транспарентен, интегрален, ефикасен и правичен систем кој ќе ги опфати мерките и средствствата потребни за задоволување на потребите на корисниците на социјалната заштита во општината. Со реализацијата на оваа Програма, се стремиме да ги унапредиме условите за живот на ранливите категории граѓани, да им овозможиме поголема инклузија во општеството и да излеземе во пресрет на нивните барања и потреби.

Локалната самоуправа, во рамките на своите надлежности, игра клучна улога во здравственото воспитување, унапредувањето на здравјето, спроведувањето на превентивни активности и надзорот над заразни болести, согласно со законските одредби. Планирањето на социјалната заштита на локално ниво, исто така, вклучува можности за меѓуопштинска соработка, со цел основање на заеднички јавни установи во областа на социјалната и детската заштита.

Градоначалникот и Советот на Општина Битола се посветени на зголемување на финансиските средства и вложување на максимални напори за задоволување на потребите на социјално загрозените лица, лицата со попреченост, децата без родителска грижа, старите лица, ромските деца, како и семејствата настрадани од елементарни непогоди. Поради тоа, особено внимание ќе се посвети на зголемување на капацитетите за згрижување на деца до предучилишна возраст во детските градинки во Битола.

Програмата е изготвена врз основа на член 22, став 1, точка 7 и член 36, став 1, точка 1 од Законот за локална самоуправа и ќе биде предадена на усвојување на Советот на Општина Битола. Оваа иницијатива не само што е одговор на актуелните потреби на населението, туку и основа за создавање на поинклузивно општество во кое секој поединец ќе може да се чувствува сигурно и поддржано.

IX. ФИНАНСИРАЊЕ

Активностите од областа на социјалната заштита, утврдени со оваа Програма, ќе се финансираат од средствата од Буџетот на Општина Битола, предвидени за 2025 година, специјално определени за реализација на социјалните услуги. Дополнително, финансирањето ќе биде обезбедено и преку различни форми на поддршка и соработка од:

- Министерството за социјална политика, демографија и млади на Република Северна Македонија - како клучен партнер за координација на социјалните програми и иницијативи на национално ниво.

- Трговски друштва, јавни претпријатија, фондации и други правни и физички лица - кои можат да придонесат со средства, ресурси или услуги во согласност со своите општествени одговорности и интереси.

- Заинтересирани партнери за соработка во земјата и странство - вклучувајќи меѓународни организации, донаторски агенции и невладини организации, кои можат да обезбедат финансиска и техничка поддршка.

- Други извори на финансирање - вклучувајќи грантови, донации и средства од проекти за социјална инклузија и развој.

Содржините и активностите предвидени во оваа Програма ќе бидат финансирани преку посебна ставка во Буџетот на Општина Битола, што ќе овозможи транспарентно и ефикасно управување со ресурсите, како и следење на имплементацијата на планираните активности. Општина Битола е посветена на создавање на одржливи финансиски механизми, кои ќе ги поддржат целите на социјалната заштита и ќе обезбедат соодветни услуги за сите граѓани, особено за оние во социјален ризик.

X. АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМА ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА НА ОПШТИНА БИТОЛА 2025 ГОДИНА

Во 2025 година, активностите на Општина Битола во областа на социјалната заштита ќе бидат насочени кон поттикнување, поддржување и помагање во остварувањето на целите на оваа програма. Фокусот ќе биде на следните клучни области:

- Поддршка на социјално загрозени семејства: Развивање на механизми за финансиска и материјална помош за семејства во економска криза, со акцент на одржливи решенија.

- Поддршка на социјално маргинализирани групи: Овозможување на специјализирани услуги за лица од ранливи категории, вклучувајќи Роми и лица со попреченост.

- Создавање услови за згрижување на семејно запустени деца и деца од улица: Иновативни пристапи за згрижување и поддршка на деца во ризик, со акцент на интеграција во заедницата и пристап до образовни ресурси.

- Помош за лица погодени од несреќи и непогоди: Развивање на механизми за брза интервенција и помош за жртви на природни катастрофи и несреќи.

- Промовирање на родовата рамноправност: Имплементација на образовни и свесни програми за родова рамноправност, со цел зголемување на свеста и намалување на дискриминацијата.

- Грижа за старите лица: Обезбедување на услуги за поддршка, здравствена нега и социјална интеракција за постарите лица, со акцент на нивната автономија и достоинство.

- Помош на лица – жртви на семејно насилство: Обезбедување на специјализирана поддршка, консултации и безбедни простори за жртвите на семејно насилство, со акцент на превенција и заштита.

- Вклучување во партнерски проекти со повисоки нивоа на власт и граѓански организации: Овозможување на соработка со национални и меѓународни организации за развој на програми и проекти кои ќе ја подобрат социјалната заштита.

Активностите предвидени во оваа програма се организирани во пет основни ставки:

1. Финансиска поддршка и помош: Обезбедување на средства за итна помош и поддршка на семејства во криза.

2. Образовни и едукативни програми: Имплементација на програми за подигнување на свеста и едукација на населението за важноста на социјалната заштита.

3. Развој на социјални услуги: Унапредување на постојните социјални услуги и создавање на нови, иновативни форми на помош.

4. Поддршка за интеграција на ранливи групи: Програми за вклучување на социјално маргинализираните лица во општеството преку работа, обука и образовни активности.

5. Следење и проценка на реализираните активности: Успоставување на систем за мониторинг на спроведените активности и нивното влијание на целната група, со цел постојано подобрување на услугите.

Со оваа програма, Општина Битола се обврзува да одговори на потребите на своите граѓани и да создаде услови за подобрување на квалитетот на живот за сите, особено за оние кои се најзагрозени.

Програмските активности за социјална заштита ќе ги реализира Општина Битола во соработка со Министерството за социјална политика, демографија и млади, Центрите за социјална работа, со физичките, правните лица и здруженијата на граѓаните.

XI. ДРУГИ ФОРМИ НА АКТИВНОСТИ

Општина Битола ќе реализира и поддржи дополнителни форми на активности со средства од својот Буџет, со цел унапредување на социјалната заштита и зголемување на добробитта на своите граѓани. Овие активности ќе вклучуваат:

- Обезбедување стручна, техничка и логистичка поддршка: Општината ќе ангажира соодветни професионалци и експерти, како и ќе обезбеди неопходна опрема за поддршка на различни социјални иницијативи.

- Организирање протоколарни средби и настани: Општината ќе организира настани за воспоставување и јакнење на соработката со потенцијални донатори, невладини организации и други партнери кои работат во областа на социјалната заштита. Овие средби ќе служат за размена на идеи, создавање нови проекти и подобрување на постоечките иницијативи.

- Иновации и развој на нови програми: Општина Битола ќе иницира нови програми и проекти кои ќе бидат насочени кон решавање на специфичните потреби на ранливите категории граѓани, со цел да се обезбедат инклузивни и ефективни решенија.

- Подигање на свеста и информирање на јавноста: Преку организирање на кампањи, семинари и работилници, Општината ќе работи на подигање на свеста за важноста на социјалната заштита и правата на граѓаните.

Овие форми на активности ќе се реализираат во согласност со капацитетите и ресурсите на Општина Битола, со цел максимално да се задоволат потребите на заедницата и да се унапреди квалитетот на живот на сите граѓани.

XII.

XIII. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Градоначалникот на Општина Битола ќе го следи спроведувањето на оваа Програма преку редовно мониторирање и евалуација на постигнатите резултати, обезбедувајќи транспарентност во остварувањето на целите и активностите. Со цел подобрување на ефикасноста, ќе се покренуваат иницијативи, ќе се даваат мислења и предлози во врска со идентификуваните потреби и можности за унапредување на услугите во социјалната заштита.

Дополнително, посебен акцент ќе се стави на прибирањето и анализата на родови статистики во текот на реализацијата на програмата. Овие податоци ќе служат како основа за идни активности насочени кон родово одговорно буџетирање, кое ќе овозможи порамномерна распределба на ресурсите, со цел да се постигне поголема родова еднаквост и социјална правда.

Општината ќе обезбеди редовни извештаи за напредокот и ќе осигури вклученост на сите релевантни засегнати страни во процесот на донесување одлуки, со цел долгорочна одржливост на резултатите и подобрување на квалитетот на социјалните услуги на локално ниво.

Програмата е отворена за редовни евалуации и ревизии, доколку тоа се покаже како потребно, со цел да се постигне поуспешна и поефикасна реализација на зацртаните активности.

Програмата влегува во сила со објавувањето во „Службен гласник на Општината Битола“.

Бр.09-158/13
23.12.2024 год.
Б и т о л а

ПРЕТСЕДАТЕЛ
на Советот на Општината Битола
Габриела Илиевска

XIV. АКЦИОНЕН ПЛАН

Активност	Одговорни	Опис на активност	Цел	Време	Финансиски Ресурси (сума изразена во МКД)	Индикатори
1	Доделување на парична помош					
1.1.	Еднократна парична помош на физички лица	Градоначалник, Комисија за финансии и буџет	Еднократна парична помош на физички лица изложени на социјален ризик, жртви на семејно насилство, лица со попреченост, ученици за одредено научно достигнување, лица кои имаат медицински режим на исхрана, Помош на семејства погодени од елементарни непогоди, Помош на семејства за лекување, поддршка на згрижувачки семејства	Помош и финансиска поддршка на лица кои што се наоѓаат во независна положба за надминување на истата	2025	4.000.000,00 ден Број на лица кои добиле еднократна парична помош
2	Ран детски развој					
2.1.	Зголемување на капацитетите на детските градинки	Општина Битола, Одделени за комунални дејности, МТСП, Светска банка	Опремување Детска градинка Мајчин дом Изградба на градинка во АРМ	Згрижување на поголем број на деца во детски градинки	2025	500.000,00 ден Број на зголемен капацитет по деца во детските градинки, број на ангажирани лица

2.2.	Партиципација детски градинки	Општина Битола, Градинките	Согласно член 53 од Законот за заштита на деца МТСП донесе правилник за критериуми за остварување на право на партиципација во Општина Битола тоа го проширува и на други категории на деца	Згрижување на деца од загрозуени семејства во детските градинки, Згрижување на деца од родители жртви на семејно насилство во детските градинки, Згрижување на деца на лица со попеченост во детските градинки	2025	600.000,00 ден	Број на згрижени деца од загрозуени семејства во детските градинки
2.3.	Инклузија деца Роми	Општина Битола, МТСП	Со проектите за инклузија на ромските деца од социјално загрозените семејства во детските градинки во Битола, Општината обезбедува финансиски средства за нивни превоз и месечен надоместок за градинка.	Целта е нивно вклучување во воспитно образовниот процес и социјализација со другите деца, стекнување здрава навики, згрижување на овие деца и олеснување на нивната адаптација пред да започнат со редовно школување.	2025	500.000,00 ден	Број на деца Роми вклучени во процесот на инклузија, број на Здруженија на граѓани вклучени во процесот
2.4.	Обезбеден превоз на деца со попеченост до и од ОУ Ѓорѓи Сугарев	Општина Битола	Финансиска поддршка за превоз до и од ОУ Ѓорѓи Сугарев/ посебна паралелка	Преку програма за образование	2025	Преку програма за образование	Број на лица вклучени

3.1.	Одржливост Регионален ресурсен центар за слепи лица	Општина Битола	Центарот е формиран со поддршка на УНДП и 5 те општини. За отварање на центарот и негово функционирање изготвен е елаборат според кој на годишно ниво потребни средства за функционирање се 1.500.000 ден од кои МТСП ќе обезбеди 1.000.000 ден . а општините според Одлуката за воспоставување на меѓуопштинска соработка ќе финансираат со 2% од буџетот за финансирање на Здруженија на граѓани и фондации	Трансфер на Центар за слепи лица	2025	60.000,00 ден	Број на лица кои го посетуваат, ги користат услугите и број на лица кои ги обезбедуваат услугите
3.2.	Користење на јавниот градски превоз за лица со посебни потреби	Општина Битола	Набавка на ваучери за користење на јавен градски превоз за лица со посебни потреби	Користење на јавниот градски превоз за лица со посебни потреби	2025	10.000,00 ден	Број на изготвени картици за лица кои користат бесплатен јавен превоз, број на превозници вклучени во процесот

3.3.	Општинско корисна работа	УНДП општина	Воспитно образована дејност за деца со попреченост преку обезбедување лични асистенти во наставно воспитниот процес и/или образовни асистенти, фасцилитатори за работа со деца од ранливи групи во Инклузивен центар за деца од ранливи групи во ООУ „Горѓи Сутарев“, негователи и воспитувачи во градинки и обезбедување негователи на стари лица во гериятриска установа, обука на едукатори кои работат со ромски деца и изучување на браево писмо за слепи лица кои покасно го загубиле видот, толкувачи на знаковен јазик 1.500.000,00 Општина, 2.000.000,00 УНДП (20 лица 80% финансирани од УНДП и 20% Општина Битола и 10 лица финансирани од Општина Битола)	Ангажирање на образовни асистенти во средни училишта каде има потреба, зголемување на бројот на лични асистенти на ученици, ангажирање на негователки во градинки и негователи на стари лица во гериятриска установа, едукатори кои работат со ромски деца и изучување на браево писмо за слепи лица кои покасно го загубиле видот, толкувачи на знаковен јазик	2025	3.500.000,00 ден	Број на деца со попреченост вклучени во редовен образовен процес, број на образовни и лични асистенти вклучени, број на негователи вклучени
3.4.	Јавни работи	Општина Битола, Јавните претпријатија	Ангажирање на дополнителен број на извршители во Јавните претпријатија основани од Општината кои би биле ангажирани за наведените активности и доставувачи на решенија за данок на имот	Со овој проект се планира да бидат работно ангажирани околу 25 - 30 неработени лица со ниско и средно образование во период од 4 месеци.	2025	1.960.000,00 ден	Број на лица вклучени

3.5.	Инфраструктура за лица со попреченост	Одделение за ЛЕР и ЛП за просторно планирање изработка на проектна документација, Одделение за комунални дејности	Мапирање на функционалната пристапност и приспособување на објекти, Изработка на проектна документација, Изградба на пристапни рампи	Со цел да се подобри животот на лицата со оштетен вид, слух, лица со телесна попреченост, Општина Битола ќе помогне во прилагодување на постоечка инфраструктура и покрене иницијатива за отпочнување на постапка за изградба на нова инфраструктура во рамките на финансиските можности . во програма на одделение комунални дејности	2025	Одд. за комунални дејности	Изготвен план на објекти за кои е потребно приспособување, Изработена проектна документација, Број на објекти кои добиле пристапна рампа
3.6.	Обука на лични асистенти за лица со попреченост	Општина Битола	Општина Битола во соработка лиценцирани обучувачи ќе оствари Обука за 15 лични асистенти на лица со попреченост преку едукација на 30 асистенти	Со сертифицирање од обучката лицата се вработени со договор на дело и се исплаќа сатница во соработка со МТСП	2025	300.000,00 ден	Лица со попреченост на ниво на општина Битола Број на обучени лица за лични асистенти
3.7.	Обука на негователи за помош и нега во домот на стари лица	Општина Битола	Општина Битола во соработка со лиценцирани обучувачи ќе оствари Обука за негователи за помош и нега во домот на стари лица преку едукација на 30 негователи	Со сертифицирање од обучката лицата се вработени со договор на дело и се исплаќа сатница во соработка со МТСП	2025	300.000,00 ден	Стари и изнемоштени лица на ниво на општина Битола Број на обучени лица за негователи

3.8.	Општина Битола, Црвен крст	Итно копче е нова услуга која е достапна 24/7, а лицата ќе може да побараат помош преку притискање на само едно копче. Корисникот на аларм-уредот има само обврска да го притисне копчето на уредот и да почекаат повик од страна на операторот од контакт центарот на Итно копче. По воспоставување на контакт со корисникот, корисникот ги споделува информациите за тегобите со кои се соочува, а обученото лице/оператор му дава понатамошни насоки, а по потреба се испраќа тим за прва помош во нивниот дом. Доколку има потреба се обезбедува транспорт до соодветната установа/институција.	Услугата Итно копче на корисниците им нуди: 24/7 поддршка секогаш кога ќе се најде во состојба за која е потребна итност; Обучени и пријателски лица кои се грижат за вашата добросостојба; Прва помош и прва психолошка помош; Бесплатно одржување на уредот во случај на технички дефект; Дневна техничка поддршка на аларм-уредите; Транспорт до соодветната здравствена установа со посебни возила.	2025	876.000,00 ден	Број на купени уреди Број на корисници Број лица кои ќе бидат даватели на услугата
3.9.	Обука за знаковен јазик Општина Битола, ЗГ	Општина Битола во соработка со Здруженијата на граѓани ќе оствари Обука за знаковен јазик преку едукација на лица	Со оваа активност ќе се зголеми бројот на лица кои го познаваат знаковниот јазик со што ќе можат да бидат ангажирани како толкувачи	2025	200.000,00 ден	Број на лица вклучени

3.10.	Адаптација на физичка пристапност за лица со попреченост во домот на лицата	Општина Битола	Финансиска поддршка на лица со попреченост со цел адаптација на физичката пристапност во нивниот дом преку покривање на дел или целосно на трошоците за адаптација како и опрема адаптирана за лица со попреченост	Пристапни домови за лица со физичка попреченост	2025	500.000,00 ден	Број на лица кои добиле поддршка за адаптација
4	Намалување на сиромаштијата и социјална исклученост						
4.1.	Домување за жртви на семејно насилство	Општина Битола	Помош и поддршка при домување во услови на изнајмен дом за жртви на семејно насилство	Финансиска поддршка од 5000 денари месечно за лица жртви на семејно насилство наменета за изнајмување на место за живеење во период од 12 месеци откако ќе го напушти шелтер центарот	2025	ЕМ	Број на лица кои користат фин поддршка за домување
4.2.	Социјален погреб	Општина Битола	Согласно член 35 од Законот за гробишта и погребални услуги, доколку умреното лице било корисник на постојана парична помош и нема семејство, трошоците за истиот се на товар на општината. Според податоците на Центарот за социјални работи на територијата на Општина Битола има 100 потенцијални корисници на постојана парична помош	Покривање на трошоци за погреб на социјално загрозени лица и лица без семејство	2025	100.000,00 ден	Обезбедени услуги

4.3.	Згрижување на бездомни лица и лица во ризик, интервентно сместување	Општина Битола во соработка со Црвен крст и ЦСР	Интервентно згрижување на бездомни лица и лица во ризик кои што поради непредвидени причини, елементарни непогоди, пожар и слично останале без дом	Згрижување на бездомници во период на студент бран, згрижување на лица, семејства, вклучително и деца кои што се во ризик – привремен дом	2025	700.000,00 ден	Број на лица згрижени
4.4.	Помош на лица со ретки болести за патни трошоци до болница надвор од Битола и потреби	Општина Битола	Поддршка за лица со ретки болести	Помош и финансиска поддршка на лица кои што се наоѓаат во незавидна положба за надминување на истата	2025	1.000.000,00 ден	Број на лица вклучени
4.5.	Студентска пракса	Општина Битола, Универзитет	Студенти практиканти ангажирани во ОБ и ЈП	Ангажирање на 30 студенти во период од еден месец секој во ОБ и ЈП,	2025	Програма за млади и спорт	Број на лица вклучени

4.6.	Поддршка на активностите на Советот за превенција на детско престапништво, за социјална заштита, за превенција, за безбедност на сообраќајот на патиштата, за заштита на потрошувачи, волонтерски совет, ЛЕСС, женско претприемништво	Општина Битола, Совети за превенција на детско престапништво, за социјална заштита, за превенција, за безбедност на сообраќајот на патиштата, за заштита на потрошувачи	Финансиска, материјална и поддршка во човекови ресурси при реализирање на активностите на ОСПДП	Зголемување на обемот и квалитетот на активности во реализација на Советите, Подобрување на капацитетите на советите, Зголемена активност на ЗГ	2025	400.000,00 ден	Број на активности и број на лица и ЗГ вклучени во нив
4.7.	Поддршка за волонтерски акции	Општина Битола, Советот на волонтери	Финансиска, материјална поддршка при реализирање на активности на Советот на волонтери	Зголемување на обемот и квалитетот на волонтерски активности, Реализирање на волонтерски акции	2025	300.000,00 ден	Број на активности и број на лица и ЗГ вклучени во нив

4.8.	Карти за лица со попреченост за културни настани	Општина Битола, Дом на култура, Театар, киц	Бесплатен влез на културни манифестации за лица со попреченост	Зголемено учество на лица со попреченост во културни текови	2025	0.00	Број на лица вклучени
4.9.	Изработка на социјален план на Општина Битола за период 2025 - 2029	Општина Битола, зг, консултант	Изработка на социјален план на Општина Битола за период 2025 - 2029 за да се реализираат потребите за социјална заштита на ранливите категории граѓани и нивна поголема вклученост во општеството и излегување во пресрет на нивните барања	Основа за изготвување на социјалниот план од страна на Советот за социјална заштита е регулирано со член 141 од Законот за социјална заштита во кој се определени правата и должностите на истиот, кој што ја пропишува обврската за социјално планирање пред органите на регионалната и локалната самоуправа. Документот дава преглед на досегашните достигнувања и ресурси и поставува цели и приоритети во борбата против сиромаштијата и	2025	300.000,00 ден	Број на лица вклучени

					социјалната исклученост во периодот од 2025 до 2029 година.			
4.10.	Инклузија на лица со попреченост во спортски настани	Општина Битола	Активности во насока на зголемување на учество на лица со попреченост во спортски настани	Преку програма за млади и спорт финансиска поддршка на спортски клубови кои организираат активности/ и/ или вклучуваат лица со попреченост	2025	Програма за млади и спорт	Број на лица вклучени	
ВКУПНО						16.106.000,00 ден		

XV. ПРИЛОГ 1

Шифра		
471 110	Субвенции и трансфери	Износ 2024
	Еднократна парична помош на физички лица	4.000.000,00 ден
	Вкупно	4.000.000,00 ден
425 920	Картички за лица со попреченост	10.000,00 ден
	Вкупно	10.000,00 ден
425 990	Инфраструктура за лица со попреченост во домот на лицата	500.000,00 ден
	ОКР Л5 - образовни асистенти во средно, толкувач на знаковен јазик, негователи и воспитувачи во градинки, обезбедување негователи на стари лица во геријатриска установа, едукатори кои работат со ромски деца, изучување на браево писмо за слепи лица кои покасно го загубиле видот, фасцилитатори во дневен престој за деца од ранливи групи	1.500.000,00 ден
	Јавни дејности	1.800.000,00 ден
	Вкупно	3.800.000,00 ден
464 990	Опременување Детска градинка Мајчин дом	500.000,00 ден
	Партиципација детски градинки	600.000,00 ден
	Помош на лица со ретки болести за патни трошоци до болница надвор од Битола и потреби	1.000.000,00 ден
	Инклузија деца Роми	500.000,00 ден
	Трансфер Центар за слепи лица	60.000,00 ден
	Социјален погреб	100.000,00 ден
	Згрижување на бездомници	700.000,00 ден
	Обука за знаковен јазик	200.000,00 ден
	Обука на негователи за помош и нега во домот на стари лица	300.000,00 ден
	Итно копче - алармни алки	876.000,00 ден
	Обука на лични асистенти за лица со попреченост	300.000,00 ден
	Вкупно	5.136.000,00 ден

463 110	Поддршка на активностите на Советот за превенција на детско престапништво, за социјална заштита, за превенција, за безбедност на сообраќајот на патиштата, за заштита на потрошувачи, волонтерски совет, ЛЕСС, женско претприемништво	400.000,00 ден
	Поддршка за волонтерски акции	300.000,00 ден
	Вкупно	700.000,00 ден
425 970	Изработка на социјален план на Општина Битола за период 2025 - 2030	300.000,00 ден
	Вкупно	300.000,00 ден
	ВКУПНО	13.946.000,00 ден

Реден број	Шифра	Донаторски сметки	Износ
1	742 111	- Приходи од УНДП	2.000.000,00
			15 2000000
2	Буџет на Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија	Работно ангажирање – Јавни работи	160.000,00